

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายอย่างหนึ่งของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ ก็คือ ต้องการให้เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่จะให้สาระความรู้แก่ผู้ชม โดยที่ผู้ชมสามารถที่จะได้รับประโยชน์จากการนำสาระความรู้นั้นไปใช้ ซึ่งประเภทของรายการโทรทัศน์ที่เป็นรายการความรู้มีอยู่ด้วยกันหลายรูปแบบ รายการเกษตรลูกทุ่ง ของสถานีโทรทัศน์ไอทีวี เป็นรูปแบบรายการความรู้ประเภทหนึ่ง ที่ให้ข้อมูลข่าวสารทางด้านการเกษตรแก่ผู้ชมที่สนใจ โดยมีจุดมุ่งหมายของการผลิตรายการ เพื่อต้องการทำหน้าที่เผยแพร่ข่าวสารความรู้ให้กับผู้ชมในฐานะที่เป็นสื่อทางโทรทัศน์ประเภทหนึ่ง ทั้งนี้ลักษณะและรูปแบบรายการเกษตรลูกทุ่งจะเป็นรายการประเภทความรู้เฉพาะทาง ฉะนั้นผู้ชมที่ติดตามชมจะเป็นกลุ่มผู้ชมที่มีความชื่นชอบและพึงพอใจในเนื้อหาสาระที่รายการประเภทนี้นำเสนอ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การตอบรับของผู้ชมรายการ เกษตรลูกทุ่ง ของสถานีโทรทัศน์ไอทีวี เป็นการศึกษาที่มองถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้ชมรายการว่ามีลักษณะอย่างไร ผู้ชมมีมูลเหตุและแรงจูงใจอะไรในการติดตามชม และผู้ชมให้การคาดหวังและได้นำไปใช้ประโยชน์ในลักษณะใด โดยพิจารณาจากองค์ประกอบและปัจจัยต่างๆ ที่เกิดขึ้นร่วมกันระหว่างผู้ผลิตที่เป็นเจ้าของสื่อและผู้ชมที่ เป็นผู้เลือกใช้สื่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ โดยที่ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดและทฤษฎี ที่เกี่ยวกับ กระบวนการการเลือกใช้สื่อของผู้รับสาร ในฐานะที่เป็นผู้กระทำ และแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยผู้วิจัยได้นำเทปโทรทัศน์ รายการเกษตรลูกทุ่ง จำนวน 542 ตอน ซึ่งออกอากาศในเดือน กุมภาพันธ์ 2541 ถึงเดือน ธันวาคม 2543 มาศึกษาวิเคราะห์ถึงลักษณะและรูปแบบรายการ รวมทั้งใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับทีมงานผู้ผลิตที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำรายการ และได้ใช้การสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตของผู้วิจัย เพื่อศึกษาแนวคิดและการสร้างสรรค์รายการของทีมงานผู้ผลิต โดยได้นำแหล่งข้อมูลที่เป็นการตอบรับจากผู้ชมที่มีมาตั้งแต่การเริ่มผลิตรายการ จากสื่อบุคคลที่เข้ามาติดต่อด้วยตนเอง ทางจดหมาย ทางโทรศัพท์และทางบันทึกข้อความที่ส่งผ่านทางอีเมล (E mail) เพื่อศึกษาถึงคุณลักษณะและพฤติกรรมการตอบรับของผู้ชม การนำไปใช้ประโยชน์ของผู้ชมว่ามีลักษณะอย่างไร

สรุปผลการวิจัย

รายการเกษตรลูกทุ่ง ของสถานีโทรทัศน์ไอทีวี มีลำดับการพัฒนารายการ โดยเริ่มต้นมาจากรายการที่นำเสนอความบันเทิงทางด้านเสียงเพลงจากการเปิดมิวสิกวิดีโอ สลับกับเนื้อหาทางการเกษตร จนเปลี่ยนรูปแบบมาเป็นรายการความรู้ทางการเกษตร ขนาดสั้น และพัฒนามาเป็นรายการความรู้ทางการเกษตรเต็มรูปแบบที่มีความยาวครึ่ง ชั่วโมงในการนำเสนอ โดยออกอากาศทุกวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ เวลา 17.00 น. – 17.30 น. และปรับเวลามาเป็น 16.30 น. – 17.00 น. โดยทางทีมงานผู้ผลิตได้วางรูปแบบการนำเสนอ โดยอาศัยการดำเนินรายการของพิธีกร ที่มีบทบาท เป็น คุณลุงเกษตรลูกทุ่ง ที่ต้องเดินทางไปด้วยตนเองในพื้นที่ที่มีการทำการเกษตรทั่วประเทศ และนำเรื่องราวสาระดีๆ ที่เป็น ความรู้มาแนะนำเสนอให้กับผู้ชม โดยการสร้างคุณลักษณะของพิธีกรให้เป็นคนอารมณ์ดี มีบุคลิกที่สนุกสนาน เพื่อสร้างบรรยากาศของความเป็นกันเองให้ผู้ชมได้สัมผัส พิธีกร จะเป็นผู้สอบถามหรือสัมภาษณ์เกษตรกรในพื้นที่ โดยอาศัยข้อมูลความเป็นจริงที่เกิดขึ้น จากประสบการณ์ มีลักษณะเป็นรายการสนทนา (Talk)

ซึ่งทีมงานผู้ผลิตมีแนวคิดที่จะให้ รายการนำเสนอมุมมองใหม่ๆ ทาง การเกษตรต่อผู้ชม และต้องการให้ผู้ชมได้รับประโยชน์ จากการนำข้อมูลของรายการไปใช้ โดยคำนึงถึงคุณค่าและเห็นความสำคัญของการเกษตร ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในวิถีการดำรง ชีวิตประจำวัน กำหนดให้รายการเกษตรลูกทุ่ง ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยง ความคิดเห็นของคนที่ทำกรเกษตร นำความรู้และประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนกัน โดยตั้งใจที่จะให้ผู้ชมยอมรับและให้ความเชื่อถือต่อตัวรายการ ซึ่งสะท้อนออกมาในลักษณะ เนื้อหาที่นำเสนอ ซึ่งมีดังนี้ คือ

1. ลักษณะเนื้อหาที่เป็นข้อมูลความรู้ทางการเกษตรที่สามารถนำไปทำเป็นอาชีพได้

ซึ่งจะเป็นเรื่องของการเกษตรที่มีข้อมูลในเรื่องของ ขั้นตอนการผลิต เทคนิคและวิธีการนำไปใช้ เมื่อผู้ชมดูแล้วสามารถที่จะนำไปทำได้ถ้าหากว่ามีความสนใจ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของทีมงานในการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะนี้ และเป็นเนื้อหาหลักของ รายการ โดยมีประเด็นของเนื้อหาที่นำเสนออยู่ 4 แนวทาง คือ

1.1 เรื่องของการจัดการฟาร์มและการเทคนิคเพิ่มผลผลิต ซึ่งเป็นเนื้อหาที่เน้นในเรื่องของการดูแลพื้นที่ทำการเกษตรให้ได้มาตรฐานและการหา แนวทางเพื่อเพิ่มผลผลิตให้กับตนเอง

1.2 เรื่องของเทคนิควิธีการและความรู้ใหม่ ซึ่งเป็นเรื่องของงานค้นคว้าวิจัยที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับ การทำกิจกรรมทางด้านการเกษตรในรูปแบบต่างๆ

1.3 เรื่องของเทคโนโลยีการเกษตรและการเกษตรแผนใหม่ ซึ่งเป็นเรื่องของวิทยาการความรู้ การใช้เทคโนโลยีทางการเกษตร และการทำการเกษตรแบบอาศัยหลักการที่ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมและคำนึงถึงผู้บริโภคเป็นหลัก

1.4 เรื่องของพืชและสัตว์เศรษฐกิจ ซึ่งเป็นเรื่องของพืชหรือสัตว์ที่เกษตรกรกำลังให้ความสนใจ โดยมองเห็นถึงแนวโน้มทางการตลาดที่ดีในอนาคต

2. ลักษณะเนื้อหาที่เป็นแนวคิดทางการเกษตร

เนื้อหาในลักษณะนี้ จะเป็นการนำเสนอมุมมอง และความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของคนที่อยู่ในวงการเกษตรในแง่มุมต่างๆ เป็นแนวทางการประยุกต์ใช้การเกษตรให้เข้ามามีส่วนร่วมในชีวิตประจำวัน รวมทั้งแนวคิดในการที่จะพัฒนาการทำการเกษตรในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่นั้นๆ โดยทีมงานมีจุดประสงค์ในการกำหนดคุณค่าของการเกษตรในมุมมองใหม่ๆ ให้กับผู้ชมได้ตระหนักถึงความสำคัญและเป็นการเสริมภาพลักษณ์ให้กับตัวรายการ ซึ่งเป็นเนื้อหารองที่จะนำเสนอควบคู่กันไป

ทีมงานได้นำเสนอเนื้อหาดังกล่าว ในช่วงจังหวะระยะเวลาที่เหมาะสม โดยอาศัยโครงสร้างของสถานีเป็นปัจจัยสนับสนุน เพื่อให้ผู้ชมมีโอกาสได้รับชมและเลือกที่จะใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ทางรายการนำเสนอ ได้ตรงตามความต้องการของตนเอง

แนวคิดในการสร้างสรรค์รายการ รวมทั้งรูปแบบลักษณะเนื้อหาที่นำเสนอจะเป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนให้มีผู้ชมตอบรับเข้ามา โดยที่การตอบรับนั้นจะเกิดจากแนวคิดของผู้ชมที่ต้องการบริโภคสื่อ ซึ่งมาจากความพึงพอใจที่ตนเองได้รับจากการรับชม

รายการ และมีความคาดหวังในเนื้อหา ในการนำไปใช้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้ชมเอง ทั้งนี้ผู้ชมจะมีพื้นฐานทางสังคม สภาพแวดล้อมต่างๆ รวมทั้งรสนิยมและรูปแบบการใช้ชีวิต เป็นตัวกำหนดให้เกิดการตอบรับกลับมายังรายการ

จากการที่ผู้วิจัย ได้ศึกษาแหล่งข้อมูลที่เป็น การตอบรับของผู้ชม พบว่า ผู้ชมรายการจะมีปฏิสัมพันธ์ในการตอบรับด้วยการเข้ามาติดต่อกับตนเองจาก สื่อบุคคลที่อยู่ในพื้นที่ซึ่งทีมงานได้เจอได้ขยับออกไปถ่ายทำ และทางจดหมาย การติดต่อทางโทรศัพท์ การส่งบันทึกข้อความทางอีเมล (E mail) ซึ่งช่องทางที่ผู้ชมใช้ตอบรับเข้ามาจะเป็นช่องทางที่ทีมงานผู้ผลิตได้เปิดช่องทางไว้ แสดงให้เห็นว่าผู้ชมที่ให้การตอบรับรายการ เกษตรลูกทุ่งจะมีมาจากผู้ชมทุกทิศทางที่อยู่ในจังหวัดต่างๆ จากทุกภาคทั่วประเทศที่สามารถใช้ติดต่อกับทางรายการได้

และจากการศึกษา ลักษณะเนื้อหาการตอบรับของผู้ชม ที่มาจากช่องทางต่างๆ สามารถอธิบายคุณลักษณะของผู้ชมได้ดังนี้

จากการที่รายการ เกษตรลูกทุ่ง ออกอากาศในช่วงเวลาตอนเย็นในทุกวันจันทร์ ถึงวันศุกร์ ซึ่งเป็นวันปกติของการทำงานสำหรับคนในสังคมทั่วไป ทำให้กลุ่มผู้ชมที่เป็นคนดูรายการ เกษตรลูกทุ่ง จะมีอยู่ด้วยกันหลากหลายอาชีพ จากข้อมูลของการตอบรับผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ออกมาได้ว่า มีลักษณะเป็นกลุ่มคนดูที่มีความชื่นชอบและมีความสนใจในรายการประเภทสาระความรู้ทางการเกษตรเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว จึงมีความพึงพอใจที่จะติดตามดูรายการเกษตรลูกทุ่งอย่างต่อเนื่อง มีลักษณะเป็นแฟนประจำรายการ และมีลักษณะพิเศษคือ เป็นกลุ่มคนที่มองเห็นความสำคัญของการเกษตร มีมุมมองความคิด และมีความรู้สึกที่ดีต่อการทำอาชีพนี้

โดยจะมีผู้ชมในช่วงอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไปจนถึงวัยเกษียณ และจะมีผู้ชมที่อยู่ใน วัยทำงานช่วงอายุ 30 – 45 ปี ให้การตอบรับเข้ามามากที่สุด มีลักษณะที่เป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง และเป็นกลุ่มผู้ชมที่อยู่ในสังคมเมือง อย่างกรุงเทพมหานครมากที่สุด กลุ่มคนดังกล่าวจะมีสถานภาพทางอาชีพที่หลากหลายแตกต่างกัน แต่มีพื้นฐานความคิดอย่างเดียวกัน คือ ชอบและมีใจรักที่จะมาทำการเกษตร และให้ความสำคัญในฐานะที่จะนำมาทำเป็นอาชีพ โดยมองว่าเป็นช่องทางของการสร้างโอกาสในการหารายได้เพิ่มขึ้น

ให้กับตนเอง เป็นกลุ่มคนคู่มือที่ใฝ่หาความรู้และแนวทางใหม่ๆ ในเรื่องของการทำการเกษตร พร้อมทั้งจะเปิดรับสื่อ ที่นำเสนอเนื้อหาความรู้ในลักษณะที่ ตรงกับความต้องการของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นเกษตรกรหรือคนที่มีอาชีพอื่นต่างก็มุ่งหวัง ที่จะนำสิ่งที่ได้จากรายการ ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้ดีขึ้นกว่าเดิม ซึ่งผู้วิจัยสามารถแบ่งลักษณะของกลุ่มผู้ชมที่มีความเด่นชัดในการตอบรับได้ดังนี้

1. กลุ่มคนที่ประกอบอาชีพเกษตรกร

เป็นกลุ่มผู้ชมที่มีอาชีพทางการเกษตร และทำกิจกรรมในภาคของการเกษตรอยู่แล้ว ได้แก่ เกษตรกรทั่วไป ไม่ว่าจะเป็น ชาวสวน ชาวไร่ ชาวนา ชาวประมง หรือเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ต่างๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นเกษตรกรยุคใหม่ที่มีหัวก้าวหน้า รักในอาชีพของตนเอง โดยมุ่งหวังที่จะแสวงหาความรู้และข้อมูลข่าวสารแนวใหม่ เพื่อนำมาช่วยพัฒนาอาชีพเกษตรกรของตนเองให้ดียิ่งขึ้น เป็นกลุ่มเกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นฐานดั้งเดิมอยู่ในภาคของการเกษตรอยู่แล้ว ซึ่งเป็นลักษณะกลุ่มเป้าหมายหลักของรายการ

2. กลุ่มคนที่ประกอบอาชีพอื่น

ซึ่งในกลุ่มนี้จะมีลักษณะของผู้ชม ที่แตกต่างกันออกไปในเรื่องของอาชีพ อาทิเช่น ข้าราชการในหน่วยงานของรัฐ ครู อาจารย์ นักศึกษา พ่อค้านักธุรกิจ พนักงานบริษัทเอกชนหรือรัฐวิสาหกิจต่างๆ เจ้าของกิจการ ผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว ซึ่งในกลุ่มคนคู่มือนี้ จะมีบุคคลที่ทำการกิจกรรมต่อเนื่องกับ ภาคของการเกษตรอยู่ด้วย เช่น พ่อค้านักธุรกิจหรือ บริษัทส่งออกสินค้าทางการเกษตร นักวิชาการ ที่ทำงานค้นคว้าวิจัยเกี่ยวข้องกับข้อมูลทางการเกษตร นอกจากนี้ยังรวมไปถึงกลุ่มคนที่เป็นประชาชนทั่วไป ที่มีความสนใจในเรื่องราวที่เป็นสาระความรู้ทางการเกษตร คนกลุ่มนี้ มีลักษณะเป็นเกษตรกรรายใหม่ที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจจริง ที่จะหันมาทำการเกษตร เพื่อที่จะทำเป็นการเกษตรในครัวเรือน เพราะสามารถทำได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นแนวทางเริ่มต้นในการทำอาชีพทางการเกษตรในอนาคตต่อไป และเป็นคนที่มี สถานภาพทางสังคมดีพอสมควร มีความรู้ เป็นคนที่มีการศึกษา และมีความพร้อมในเรื่องของเงินทุนที่จะมาทำการเกษตร โดยที่บางส่วนจะทำเป็นอาชีพที่สอง เพื่อรองรับตัวเองในอนาคต และอาศัยเรื่องของการทำการเกษตรปรับเปลี่ยนบทบาทชีวิตประจำวันของตนเอง โดยการคาดหวังในการสร้าง

รายได้เสริมให้กับตนเอง และเป็นที่น่าสังเกตว่า จะเป็นผู้ชมที่ขาดความรู้ความเข้าใจและยังไม่มีประสบการณ์ทางการเกษตรมาก่อน มีลักษณะเป็นกลุ่มเป้าหมายรองของรายการ

การตอบรับที่มีผู้ชมในสองลักษณะ เป็นผลมาจาก แนวคิดในการสร้างสรรค์รูปแบบรายการ เพื่อให้ตอบสนองกับผู้ชมที่เล็งเห็นความสำคัญของการเกษตร และการนำเสนอลักษณะเนื้อหา ที่ตรงตามความต้องการของผู้ชม ในการนำไปทำเป็นอาชีพทางการเกษตร โดยการอาศัยบทบาทของพิธีกร ที่เป็นคุณสูงเกษตรลูกทุ่ง เป็นตัวโน้มน้าวใจให้เกิดการตอบรับ ทั้งนี้เพราะผู้ชมมีความเชื่อถือพิธีกร และลักษณะเนื้อหาของรายการ จึงทำให้เกิดความกระตือรือร้น ที่จะสร้างความสัมพันธ์ในการตอบรับกับทีมงานผู้ผลิตรายการ

ซึ่งผู้วิจัยยังพบอีกว่า ความสัมพันธ์ในลักษณะดังกล่าว ผู้ชมจะมีพฤติกรรมการตอบรับโดยมีจุดประสงค์ของความสัมพันธ์ใน 2 ลักษณะดังนี้ คือ

1. ตอบรับเพื่อขอคำแนะนำปรึกษาและขอข้อมูลทางการเกษตร

การตอบรับของผู้ชมในลักษณะนี้ เป็นผลมาจากการที่ทีมงานได้วางลักษณะเนื้อหาของรายการ ให้มีข้อมูลทางการเกษตรที่ผู้ชมสามารถ นำไปทำเป็นอาชีพได้ โดยผู้ชมมองเห็นว่า เรื่องราวที่เป็นสาระความรู้ที่รายการได้ออกอากาศไปนั้นมีประโยชน์ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นความสนใจที่เกิดขึ้นจากความชื่นชอบในเนื้อหาของรายการที่ตรงกับความต้องการของตนเอง โดยมีแรงจูงใจในการนำไปประกอบอาชีพ

ทั้งนี้ภาพลักษณ์ของสถานี จะช่วยให้รายการมีความน่าเชื่อถือ ผู้ชมจะมองว่าเป็นแหล่งความรู้เป็นที่พึ่งได้ จึงเกิดการคาดหวังในคุณค่าของรายการ ที่จะสามารถหาทางออกให้กับตนเองได้ในเรื่องของการประกอบอาชีพทางการเกษตร จึงตอบรับเข้ามา เพื่อขอคำแนะนำปรึกษา โดยมองว่าเป็นช่องทางที่จะสร้างโอกาสทางอาชีพและเป็นการหารายได้เสริมให้กับตนเอง

ลักษณะเนื้อหาที่ผู้ชมให้ความสนใจ ขอคำแนะนำปรึกษาและขอข้อมูลทางการเกษตร จะเป็นประเด็นของเนื้อหาที่ทางทีมงานผู้ผลิต ได้วางแนวทางในการนำเสนอไว้ ซึ่งประเด็นที่ผู้ชมให้ความสนใจตอบรับเข้ามามากที่สุด คือ

- 1.1 เรื่องของเทคโนโลยีการเกษตรและการเกษตรแผนใหม่
- 1.2 เรื่องของพืชและสัตว์เศรษฐกิจ

ซึ่งเนื้อหาทั้งสองประเด็นหลักนี้ ผู้ชมให้ความสนใจติดต่อขอข้อมูลเข้ามาเป็นจำนวนมาก เพราะเป็นเรื่องที่จะนำไปพัฒนาเป็นอาชีพทางการเกษตรได้โดยตรง กลุ่มผู้ชมที่ตอบรับจะมีมาจากทั้งที่เป็นเกษตรกรและผู้ชมที่ประกอบอาชีพอื่น ทั้งนี้ลักษณะเนื้อหาที่เป็นแนวคิดทางการเกษตร จะไม่มีผู้ชมให้การตอบรับเข้ามาอย่างชัดเจน แต่จะสะท้อนให้เห็นในเวลาที่ผู้ชมแสดงความคิดเห็นมายังรายการ

2. ตอบรับเพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ผู้ชมที่ให้การตอบรับ เพื่อแสดงความรู้สึกลงในฐานะที่เป็น ผู้ชมคนคู่ที่ชื่นชอบการทำกรเกษตร และเห็นด้วยกับแนวทางการผลิตและสร้างสรรค์รายการของทีมงาน ที่จะเป็นเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็น ให้กับเกษตรกรหรือคนที่ทำการเกษตร และเป็นกลุ่มผู้ชมที่เห็นความสำคัญของการเกษตร โดยเนื้อหาของกรแสดงความคิดเห็นนั้นจะเป็นเรื่องมุมมองทางการเกษตรที่แตกต่างกัน การดิชมแนะนำบทบาทของพิธีกรและการนำเสนอเนื้อหาของรายการ รวมทั้งเสนอแนะข้อมูลทางการเกษตรให้ทีมงาน ไปถ่ายทำ และวิพากษ์วิจารณ์ความเคลื่อนไหวของคนในในวงการเกษตร

การตอบรับของผู้ชม จะเป็นไปในลักษณะของความสัมพันธ์ที่ดี เพราะผู้ชมจะรู้สึกถึงอารมณ์ของความเป็นกันเองที่สัมผัสได้จากรายการ โดยจะมีความรู้สึกสนิทสนมกับพิธีกร ในฐานะ คุณลุงเกษตรกรลูกทุ่ง ที่เปรียบเสมือนญาติหรือคนใกล้ชิด ที่เฝ้าติดตามดูอย่างสม่ำเสมอ แม้เนื้อหาในบางตอนจะไม่ตรงกับความต้องการที่จะนำไปใช้ แต่จะติดตามดู เพื่อให้ตนเองได้รับความรู้ความเพลิดเพลินไปพร้อมกัน เป็นการดูและติดตามเพื่อพิจารณาไม่ใช่ดูเพื่อความบันเทิงแล้วก็จบกันไป และถ้ามีเรื่องที่คุณเองชื่นชอบก็จะให้การตอบรับเข้ามา

ทั้งนี้ผู้ชมรายการ จะเป็นกลุ่มคนดูที่มีรสนิยมและวัฒนธรรมอย่างเดียวกัน ในการให้ความสนใจเรื่องของการเกษตรและบริโภคสื่อประเภทนี้ อย่างมีเป้าหมายในชีวิต

การตอบสนองของคนดูรายการ เกษตรลูกทุ่ง เป็นการตอบรับในเนื้อหาของรายการ ที่เกิดจากแนวคิดพื้นฐานของการบริโภคสื่อ ซึ่งมาจากความพึงพอใจที่ได้รับ และมีมูลเหตุของแรงจูงใจเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ (The Uses and Gratifications Theory) โดยการอาศัยปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ที่อยู่รอบด้านของตัวผู้ชมเอง มีส่วนเป็นตัวกำหนดการเลือกใช้สื่อ (Audience Side)

ในขณะที่ตัวสื่อ ซึ่งก็คือ รายการ เกษตรลูกทุ่ง ของสถานีโทรทัศน์ไอทีวี ก็มีกระบวนการของการออกแบบเนื้อหา และการสร้างสรรค์ความหมายของตัวรายการให้เป็นที่ยอมรับ (Media Side) ทำให้คนดูที่เป็นผู้ชมรายการเกิดความมั่นใจ และเชื่อถือในคุณภาพของรายการ นำมาซึ่งความคาดหวังในเนื้อหาและประเมินคุณค่าให้กับรายการ (Expectancy – Value Theory) โดยผู้ชมถือว่า เกษตรลูกทุ่ง เป็นรายการที่ให้สาระความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถทดแทนสิ่งที่ผู้ชมกำลังต้องการอยู่ได้

จากผลของการวิจัยตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าแนวคิดและสิ่งที่ผู้ผลิตสื่อมุ่งหวังและต้องการจะให้กับผู้ชมนั้น เป็นแนวทางที่ตัวผู้ชมเองก็มีความต้องการที่จะตอบสนองกลับไป เพราะผู้ชมได้รับความพึงพอใจในเนื้อหาสาระที่ผู้ผลิตได้นำเสนอมา โดยมีสถานะแวดล้อมที่เป็นปัจจัย ทั้งของผู้ผลิตสื่อและผู้ชมที่เลือกใช้สื่อเป็นตัวกำหนดให้มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นผลของการวิจัยสะท้อนออกมาให้เห็นว่าสนับสนุนข้อสมมติฐานของการวิจัยในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาวิจัย การตอบรับของผู้ชมรายการ เกษตรลูกทุ่ง ของสถานีโทรทัศน์ไอทีวี เป็นการศึกษในช่วงที่รายการ ได้รับการพัฒนาจนอยู่ในระดับที่อยู่ตัว ในส่วนของเนื้อหาและรูปแบบของการนำเสนอ โดยในปี 2544 ทางผู้บริหารมีนโยบาย

ให้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอใหม่ ด้วยรูปลักษณะของรายการที่แตกต่างจากเดิมและมีการปรับวันเวลาการออกอากาศใหม่ เป็นประจำทุกวันอังคาร ถึง วันพฤหัสบดี เวลา 16.00 น. – 16.30 น. รวม 3 วัน / สัปดาห์ และจำนวนเวลาของเนื้อหารายการก็ลดลง จึงควรจะทำการศึกษาต่อเพิ่มเติมถึงการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ว่ามีผลต่อการตอบรับของรายการอย่างไรบ้าง

2. เพื่อให้ผลของการวิเคราะห์ลักษณะการตอบรับ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และสามารถตรวจสอบผลสำเร็จของเนื้อหารายการ ว่าเป็นประโยชน์กับคนดูมากน้อยแค่ไหนในการนำไปใช้ปฏิบัติ และเพื่อเป็นการแสดงถึงบทบาทหน้าที่ของรายการในการเป็นสื่อกลางว่ามีความชัดเจนเพียงใด จึงน่าจะมีการติดตามผู้ชมที่ได้ขอข้อมูลจากรายการไป ว่าได้นำข้อมูลไปใช้ให้เกิดผลตรงกับความต้องการอย่างไรบ้าง

3. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการมองที่ผู้รับสารในฐานะที่เป็นผู้กระทำกระบวนการของการสื่อสารและเป็นผู้เลือกใช้สื่อ นำมาพิจารณาประกอบกันกับปัจจัยของผู้ผลิตสื่อ โดยที่ผู้วิจัยไม่ได้นำเอาประเด็นในเรื่องของรายได้ของรายการ และข้อมูลทางด้านการตลาด มาเป็นกรอบในการกำหนด ทั้งนี้โดยความตั้งใจของผู้วิจัยต้องการสร้างวิถีทางใหม่ให้กับวงการโฆษณาของลูกค้า ที่เป็นผู้สนับสนุนรายการประเภทความรู้ทางการเกษตร ที่ไม่จำเป็นต้องเป็นหน่วยงานหรือบริษัท ที่เป็นเจ้าของผลิตภัณฑ์สินค้าทางการเกษตรเช่น ปุ๋ย หรือสารเคมีกำจัดแมลง เพียงอย่างเดียว โดยพยายามขยายฐานกลุ่มคนดูให้มีทุกระดับสาขาอาชีพที่มีอยู่ในสังคม ด้วยการมองว่าสินค้าที่จะสนับสนุนรายการเกษตรสามารถเป็นบริษัทผู้ผลิตที่มีสินค้าประเภทอุปโภคบริโภคก็ได้ ประเด็นนี้จึงมีส่วนน่าสนใจที่ควรให้การศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้ได้มุมมองครบถ้วนจากหลายๆ ด้าน